

Managementvennootschap

Instrument voor management buy-out voor de opvolgers in familiebedrijven

De kandidaat-opvolgers stellen zich meestal de vraag hoe zij de overname van de familiale onderneming (TARGET) kunnen financieren en structureren.

HOE DE OVERNAME STRUCTUREREN?

Bij de overdracht van een onderneming naar de volgende generatie zijn er twee pistes te onderscheiden, namelijk:

- enerzijds het schenken van de aandelen aan de kandidaat-opvolger(s) en/of
- anderzijds de verkoop van de aandelen aan de kandidaat-opvolger(s).

1. Schenking aandelen

In de Belgische context zijn er een aantal technieken mogelijk voor de schenking van aandelen zoals de handgift (voor aandelen aan toonder of bankgift) of de notariële schenking (aan 3% of 2%).

Evenwel mogen de dwingende bepalingen van het erfrecht bij een dergelijke schenking niet uit het oog verloren worden. Dit kan vooral problematisch zijn indien de overlater meerdere kinderen heeft. Een ongelijke behandeling van de kinderen is in ons recht namelijk slechts in beperkte mate toegestaan.

Om te beoordelen of de kinderen gelijk behandeld werden, worden bij overlijden alle bij leven gedane schenkingen fictief bij de nalatenschap gevoegd. De aandelen worden hierbij in principe gewaardeerd op datum van overlijden ook al werden ze bv. 20 jaar eerder geschonken en ook al is de meerwaarde grotendeels de verdienste van de begiftigde zelf (uitz. schenking aan 2%).

In praktijk wordt er daarom best voor geopteerd om aan elk kind hetzelfde te schenken (even veel geld en/of even veel aandelen). Vervolgens kunnen de kinderen onderling een verdeling uitwerken.

Conclusie:
zorg er voor dat elke erfgenaam gelijk behandeld wordt bij een schenking

2. Verkoop aandelen

Teneinde de discussie omtrent de gelijke behandeling tussen de kinderen te vermijden wordt er veelal geopteerd om over te gaan tot de verkoop van de onderneming aan marktconforme voorwaarden.

Door de hoge progressieve tarieven in de personenbelasting (tot 50% + gemeentebelasting) en de hoge sociale bijdragen (35% werkgeversbijdrage en 13,07% persoonlijke bijdrage voor werknemers; tarieven van 22% en 14,65% voor zelfstandigen) is het quasi onmogelijk voor de kandidaat-opvolger om in persoonlijke naam voldoende inkomsten uit arbeid te verwerven waarmee een dergelijke overname gefinancierd kan worden.

Daarom doet de kandidaat-opvolger er in de meeste gevallen goed aan om zijn diensten aan de familie-onderneming door te rekenen onder de vorm van een managementvennootschap (MANCO) in plaats van als werknemer of zelfstandige.

Tijdens de periode voor de overname kan hij zo op een fiscaal vriendelijke manier reserves opbouwen in de MANCO die in een later stadium kunnen aangewend worden om de overname te financieren. Dit ondermeer in functie van de minimumvereiste aan eigen middelen (solvabiliteit bv 25%) die de bank zal opleggen om een financiering te verkrijgen voor de overname.

Conclusie:
de kandidaat-overnemer gebruikt best een managementvennootschap in het kader van de "overnameplanning"

DE MANAGEMENTVENNOOTSCHAP (MANCO): ALGEMEEN PRINCIP

Zoals de term laat uitschijnen heeft de managementvennootschap tot doel om het management waar te nemen van andere vennootschappen. Vaak zal het tegelijk ook een bestuurdersvennootschap

zijn, indien de MANCO benoemd wordt tot bestuurder of zaakvoerder in de TARGET. Het vennootschapsrecht laat toe dat een vennootschap bestuurd wordt door een andere vennootschap.

1. Oprichting

Een managementvennootschap kan in principe onder elke vennootschapsvorm opgericht worden. In de meeste gevallen wordt een byba gebruikt, aangezien dit de enige vennootschapsvorm is die door één persoon opgericht kan worden.

2. Werking

De managementvennootschap rekent een vergoeding aan voor de prestaties die zij levert aan de TARGET, namelijk onder de vorm van:

- management fees die gefactureerd worden (met btw)
- of bezoldigingen en/of tantièmes (kan ook zonder btw) als de MANCO zelf benoemd werd tot (gedelegeerd) bestuurder in de onderliggende werkmaatschappij.

3. Fiscaal

De vergoedingen die de managementvennootschap ontvangt, zijn belastbaar in de vennootschapsbelasting aan 33,99% (na aftrek van eventuele kosten), hetgeen een belangrijk tariefvoordeel kan opleveren ten opzichte van gewone bezoldigingen (personenbelasting en sociale zekerheid).

Daarenboven kan dit effectief belastingtarief nog verlaagd worden indien de overname van de familiale onderneming door de managementvennootschap (deels) met schuld gefinancierd wordt. De interestlasten op de lening kunnen namelijk afgetrokken worden van de belastbare management fees, waardoor de effectieve taxatie gereduceerd wordt (fiscale hefboom).

Belangrijk is dat de betaalde management fees in hoofde van de betalende vennootschap (TARGET) kunnen verantwoord worden. Indien de betaalde fees niet beantwoorden aan werkelijk geleverde prestaties en/of excessief zijn, zal de fiscus ze verwerpen als kost bij de TARGET. Anderzijds zou de MANCO wel belast blijven op deze fees. Dit moet ten allen prijze vermeden worden, gezien dit een dubbele belasting uitmaakt.

MANAGEMENTVENNOOTSCHAP (MANCO) ALS OVERNAMEMIDDEL

Op basis van de specifieke gegevens van het dossier wordt een financieel plan opgemaakt. Aan de hand van dit plan kan concreet bepaald worden:

- hoeveel procent van de aandelen aangekocht kan worden
- welke financiering hiervoor vereist is
- welke inbreng de kandidaat-opvolger zelf moet doen

1. Financiering

De financiering van de aankoop van het pakket aandelen van de TARGET door de MANCO gebeurt met:

- **eigen inbreng:**
Een gedeelte van de overnameprijs wordt ingebracht door de kandidaat-overnemer of werd door hem gereserveerd in de MANCO in de aanloopperiode. Indien de kandidaat-overnemer zelf een financiële inspanning moet leveren, zal dit zijn engagement versterken (psychologische hefboom).
- **bankfinanciering:**
Een gedeelte van de aankoopprijs kan gefinancierd worden met een lening bij de bank (financiële hefboom).
- **uitgestelde betaling:**
De ouders-overlaters kunnen ook een uitgestelde betaling toestaan aan de MANCO (vendor's loan). Hierop wordt een marktconforme interest aangerekend.

2. Afbetaling financiering

De afbetaling van een bankfinanciering en/of een uitgestelde betaling kan gebeuren met:

- **Management fee**
De Target kan een management fee toekennen aan de MANCO. Hierbij is het absoluut vereist dat deze fee economisch verantwoord is.

Ludo Lievens, Lievens & Co Consulting

• Dividenden

De MANCO krijgt dividenden uit de TARGET in verhouding tot het aantal aandelen dat gekocht wordt. Voor een correcte raming is het van belang om op voorhand een prognose te maken van de dividenden die uitkeerbaar zijn zonder de solvabiliteit en de verdere groei van de TARGET in het gedrang te brengen.

• Superdividend

De uitgestelde betaling kan op termijn afgelost worden met een eenmalig superdividend uitgekeerd door de TARGET.

MANAGEMENTVENNOOTSCHAP (MANCO): PRIVÉ-INKOMSTEN

De kandidaat-opvolger zal voortaan ook zijn privé-inkomsten uit de managementvennootschap moeten halen.

Hierbij zijn de meest voorkomende pistes:

1° dividenduitkering: De in de vennootschap belaste winsten, kunnen uitgekeerd worden als dividend mits afhouding bevrijdende roerende voorheffing (25% en in sommige gevallen 15%). De winsten in de vennootschap ondergaan aldus een belastingdruk van 43,89% (of 50,49%) voor ze bij de privé-persoon terecht komen.

2° uitkering wedde zaakvoerder: Dit is een aftrekbare kost in de vennootschap, maar door de privé-persoon zijn wel personenbelasting (tarieven van 0 tot 50% + gemeentebelasting) en sociale zekerheid voor zelfstandigen verschuldigd.

3° reservering van de winst: de winsten kunnen ook in de vennootschap gehouden worden; in dat geval is er een belasting van 33,99% en bij liquidatie een bijkomende taxatie van 10% op hetgeen overblijft van toepassing (hetzij samen 40,59%).

Dividenduitkering	Wedde		Liquidatie		
Bruto mgt. fee	100,00	Bruto wedde	100,00	Bruto	100,00
Vennootschapsbelasting (33,99)	-33,99	Bedrijfsvoorheffing (raming 40%)	-40,00	Venb.	-33,99
Bruto dividend	66,01	Sociale zekerheid	-22,00	Bruto dividend	66,01
RV 15%	-9,90			RV 10%	6,60
Netto dividend	56,11	Netto wedde	38,00	Netto liquidatiebonus	59,41

Daarenboven kan de vennootschap ook als instrument gebruikt worden om op een fiscaalvriendelijke manier een extra-legaal kapitaal op te bouwen, bijvoorbeeld via een interne pensioenbelofte.

CONCLUSIE

In het kader van de opvolging in familiebedrijven is het meestal aangewezen dat de kandidaat-opvolger een managementvennootschap opricht indien een schenking van de aandelen geen oplossing biedt.

Deze managementvennootschap kan aangewend worden als financiële en fiscale hefboom waarmee de kandidaat-opvolger in een later stadium de aandelen van de onderneming zal aankopen tegen marktconforme voorwaarden.

Ludo Lievens
Vennoot - Belastingconsulent
Lievens & Co Consulting
Corporate Finance
www.lievens.be
Wittemolenstraat 47, 8200 BRUGGE
Bischoffsheimlaan 36, 1000 BRUSSEL

